



ÖREBRO UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR
ÄRDVETENSKAP OCH OMSORG

UTBILDNINGSPLAN

SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEPROGRAM -DISTRIKTSSKÖTERSKA, 50 POÄNG Primary Health Care Specialist Nursing Programme, 50 points

Utbildningsprogrammet inrättades den 27 september 2001 av Fakultetsnämnden för medicin, naturvetenskap och teknik. Utbildningsplanen fastställdes senast den 16 juni 2005.

1. ALLMÄNT

Programmet är en vidareutbildning och leder fram till en specialistsjuksköterskeexamen. Utbildningen vänder sig till sjuksköterskor som vill arbeta med öppen hälso- och sjukvård på vårdcentral, barnvårdcentral eller inom kommunens skolhälsovård eller sjukvård. Utbildningen skall ge fördjupade kunskaper om hälsa, sjukdom och funktionshinder hos människor i olika åldrar samt ge sjuksköterskan möjlighet att utveckla ett vetenskapligt förhållningssätt till de kunskaper och färdigheter som professionen bygger på, för att i det kommande arbetet kunna värdera och implementera omvårdnadsvetenskaplig forskning.

2. UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för grundläggande högskoleutbildning

Den grundläggande högskoleutbildningen skall ge studenterna

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

(1 kap. 9 § högskolelagen [HL])

2.2 Mål för Specialistsjuksköterskeprogram - distriktssköterska

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9§ HL)

För att erhålla specialistsjuksköterskeexamen skall sjuksköterskan ha

- förmåga att inom specialområdet ansvara för att i samråd med patient/närstående,
- identifiera vårdbehov, upprätta omvårdnadsplan, leda och utvärdera omvårdnadsåtgärder samt ta initiativ till och leda kvalitetsutvecklingen i omvårdnadsarbetet
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom specialområdet ansvara för medicinteknisk utrustning
- förmåga att medverka i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten samt bidra till ett effektivt resursutnyttjande.

För att erhålla specialistsjuksköterskeexamen som distriktssköterska skall sjuksköterskan därtill ha;

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som distriktssjuksköterska
- förmåga att inom specialområdet självständigt bedöma, planera och genomföra de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, psykiska och sociala hälsan i alla åldrar och förebygga uppkomsten av sjukdom och sjukdomskomplikationer,
- förmåga att observera och bedöma komplexa behov av vård och rehabilitering hos patienter inom specialområdet,
- de kunskaper som krävs för att kunna ansvara för viss hälsokontroll och vaccinationsverksamhet,
- de kunskaper som krävs för att kunna få förskrivningsrätt inom sitt kompetensområde,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede. (bilaga 2, högskoleförordningen [HF])

3. UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet omfattar 50 poäng och huvudämnet är omvårdnadsvetenskap. Av utbildningens 50 poäng utgör, 40 poäng kurser i omvårdnadsvetenskap på C- alternativt D-nivå varav minst 11 poäng är verksamhetsförlagd utbildning. Resterande 10 poäng utgörs av en kurs i ämnet medicin.

Huvudämnet omvårdnadsvetenskap har sin utgångspunkt i studiet av människans behov och upplevelser i samband med hälsa och ohälsa. Begreppen person, interaktion, sjuksköterska och patient/familj/närstående, praktik, miljö/omgivning och hälsa, samt relation mellan dessa begrepp är centrala fenomen. Hur omvårdnad beskrivs har samband med synen på kvinnor och män, liksom på innebörden av hälsobegreppet och avser alla åldrar. I mötet med den enskilda människan syftar omvårdnaden till att stödja patienten att klara det dagliga livet så optimalt som möjligt. Utifrån en humanistisk utgångspunkt och ett livscykelperspektiv är det angeläget att i utvecklandet av omvårdnadsvetenskapen söka kunskap om hur det dagliga livet levs och upplevs inte minst med tanke på patienters och familj/närståendes sårbarhet och utsatthet.

Utbildningen, såväl den teoretiska som den verksamhetsförlagda, omfattar studier av människor i alla åldrar med olika grad av hälsa och funktionshinder av akut och kronisk karaktär, från helt friska till allvarligt sjuka och döende människor, oavsett genus och etnicitet.

Studier på C-nivå avser att fördjupa kunskapen om förutsättningar för psykisk, fysisk och social hälsa i alla åldrar för att inom specialområdet självständigt kunna analysera, värdera, planera och utföra hälsoarbete och omvårdnad samt förskriva förbrukningsartiklar och hjälpmedel. Dessutom ingår katastrofmedicin och hjärt- lungräddning.

Via studierna exemplifieras och fördjupas kunskapen om vetenskapliga metoder inom ämnesområdet. Studenten ges också möjlighet att utveckla sin förmåga att analysera, se samband, dra slutsatser och värdera kunskaper genom ett reflektivt och kritiskt tänkande. Ett självständigt arbete på 10 poäng ingår. I den verksamhetsförlagda utbildningen ges studenten möjlighet att öva sin förmåga att, utifrån forskningsbaserade kunskaper, självständigt planera, genomföra och utvärdera omvårdnad med varierande svårighetsgrader. Studenten ges också möjlighet att öva sin förmåga till samarbete, samverkan och informationsutbyte med andra professionella inom och utanför den egna organisationen.

Studier på D-nivå innebär förutom ovanstående att studenten ges möjlighet att utveckla nya kunskaper, färdigheter och förståelse utifrån mer komplexa förlopp, situationer och begrepp. Studenten ges också möjlighet att utveckla eller förändra omvårdnaden genom självständig och fördjupad analys av densamma. Ett självständigt arbete på 10 poäng ingår. Vidare skall studenten självständigt träna sin förmåga till syntes samt bedöma värdet av de olika delarna i omvårdnaden till en helhet.

3.2 Kurser som ingår i programmet

Kurs/ämne	Nivå	Poäng
Termin 1		
Omvårdnadsvetenskap, Folkhälsoarbete	C/D	5
Omvårdnadsvetenskap, Barn i primärvård	C/D	15
Termin 2		
Farmakologi och sjukdomslära (medicin)	B	10
Omvårdnadsvetenskap, Vuxna i primärvård	C/D	10
Termin 3		
Omvårdnadsvetenskap. Examensarbete	C/D	10

Omvårdnadsvetenskap C alternativt D, folkhälsoarbete, 5 poäng

Inom ramen för kursen behandlas folkhälsoarbete, hälsa och ohälsa för olika grupper i samhället. Beroende på nivå behandlas dessutom antingen den omvårdnadsvetenskapliga forskningsprocessen eller hur olika teoretiska och metodologiska val samverkar med empiriska frågeställningar. I kursen ingår fältstudier.

Omvårdnadsvetenskap C alternativt D, barn i primärvård, 15 poäng

Inom ramen för kursen behandlas barns och ungdomars speciella behov och resurser vid förändrat hälsostatus samt skolhälsovård och barnhälsovård. Dessutom ingår vetenskapsteori och forskningsmetodik anpassat till de olika nivåerna. I kursen ingår verksamhetsförlagd utbildning.

Farmakologi och sjukdomslära (medicin) B-nivå, 10 poäng,

Inom ramen för kursen behandlas sjukdomslära och farmakologi riktad mot distriktssköterskans förskrivningsrätt av vissa läkemedel, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel.

Omvårdnadsvetenskap. Vuxna i primärvård C- alternativt D-nivå, 10 poäng

Inom ramen för kursen behandlas funktionshinder, vuxnas och äldres livsvillkor och distriktssköterskans förskrivningsrätt av hjälpmedel. Beroende på nivå behandlas antingen det vetenskapliga arbetssättet och analys med omvårdnadsteoretisk förankring eller en ytterligare fördjupning i det vetenskapliga arbetssättet och analys med omvårdnadsteoretisk förankring i relation till andra vetenskaper. I kursen ingår verksamhetsförlagd utbildning.

Omvårdnadsvetenskap C alternativt D, examensarbete, 10 poäng

Inom ramen för kursen ska studenten genomföra ett självständigt arbete (examensarbete) i ämnet. Ämnesområde inom primärvård väljs av den studerande i samråd med handledaren. På C-nivå rekommenderas litteraturstudier och på D-nivå ett empiriskt inriktat arbete. I examensarbetet sker en fördjupning i ämnet och tillämpning av forskningsprocessen.

För samtliga kurser finns en kursplan, som fastställs av institutionsstyrelsen, där kursens syfte, innehåll, undervisnings- och examinationsformer samt litteratur anges.

3.3 Studieformer

Utbildningens pedagogiska grundsyn utgår från att människan är nyfiken och tänkande och har en vilja att öppna sig för det som är främmande för att öka sina möjligheter att tolka och integrera det som sker till ny kunskap. I utbildningen ingår att träna aktivt kunskapssökande, kritiskt tänkande och problemlösning. Dialogen har en central roll och är till stöd för utvecklandet av det kritiska tänkandet och reflektionen.

Utbildningen ges i form av litteraturstudier, seminarier, föreläsningar, grupparbeten och verksamhetsförlagd utbildning där olika kunskaper integreras. Studierna är förankrade i vetenskapligt grundade teorier och beprövad erfarenhet och bygger på aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. Informationshantering har en central plats och sjuksköterskan ges möjlighet att öka sin informationskompetens. I utbildningen används datorstöd för kommunikation (informations- och kommunikationsteknologi/IKT). För närmare beskrivning, se respektive kursplan och studiehandledning.

Den verksamhetsförlagda utbildningen sker under handledning. Den teoretiska kunskapen är vägledande under de verksamhetsförlagda studierna, och beprövad erfarenhet utvecklas genom att fenomenen studeras. För att underlätta studierna ska studenten skriva en inlärningsplan vid varje verksamhetsförlagd placering. I utbildningen ingår dessutom fältstudier och studiebesök.

För att studenten skall utveckla en medvetenhet om distriktssköterskans professionella yrkesroll och för att öka sin reflektionsförmåga och självkänedom kommer studenten att ingå i en

reflektionsgrupp för yrkesmässig handledning tillsammans med andra kursdeltagare. Gruppen leds av en yrkesverksam distriktssköterska. Vid träffarna sker reflektion och utbyte av idéer för att lära av varandra.

Fortlöpande utvärdering av utbildningsinnehåll och arbetsformer äger rum.

Kurser kan samordnas med andra utbildningar inom institutionen och vissa ges även som fristående kurser utanför program.

3.4 Obligatorisk närvaro

Krav på obligatorisk närvaro förekommer i grundläggande hjärt- lungräddning och hjärt- lungräddning för barn, katastrofmedicin och verksamhetsförlagd utbildning. Obligatorisk närvaro kan även förekomma inom andra delar av programmet. Vilka moment och omfattningen därav framgår av respektive kursplan.

4. INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

Oavsett om yrkesutövandet kommer att ske inom eller utanför Sveriges gränser behöver distriktssköterskan en interkulturell/internationell kompetens och internationaliseringen syftar till att ge en ökad förståelse för hälso- och sjukvården i ett globalt perspektiv. För studentutbyte har Örebro universitet, Institutionen för vårdvetenskap och omsorg, samarbetsavtal med olika lärosäten i världen, och studenten kan även på eget initiativ gå kurser vid lärosäten i andra länder. Kontakta institutionens internationella samordnare för mer information. Se även institutionens hemsida.

5. BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 10 § HF, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 11 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver annat betygssystem.

I de fall rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygsskala framgår detta av respektive kursplan.

För övriga föreskrifter, se Tentamensordning för grundutbildningen – riktlinjer för Örebro universitet <http://www.oru.se>

6. EXAMEN

Specialistsjuksköterskeexamen som distriktssköterska (Graduate Diploma in Primary Health Care Specialist Nursing, 50 points) erhålls efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 50 poäng.

Mål: se punkt 2.2.

Om kurser som ingår i yrkesexamen sammantaget uppfyller de krav som ställs för magister- eller kandidatexamen, med avseende på såväl längd som fördjupning, skall det framgå av examensbeviset om studenten begär det. (bilaga 2, HF)

För ytterligare information, se Examensordning för grundutbildningen vid Örebro universitet.

7. BEHÖRIGHETSVILLKOR

7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet

Förutom grundläggande behörighet krävs som särskild behörighet legitimation som sjuksköterska utfärdad av Socialstyrelsen samt 40 poäng i ämnet omvårdnadsvetenskap.

Dessutom krävs yrkesverksamhet som sjuksköterska motsvarande minst 24 månaders heltidstjänstgöring.

7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurs inom programmet

För att bli antagen till kurs inom programmet krävs att den studerande har den särskilda behörigheten som föreskrivs. För att få påbörja studier inom programmets D-kurser krävs att C-nivån i ämnet, inklusive ett självständigt arbete om 10 poäng, är genomförd med godkänt resultat.

8. URVAL

Vid urval till programmet används urvalsgrunden antal år i yrket.

9. TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Beslut om tillgodoräknande för erhållande av betyg på kurs fattas av examinator för den aktuella kursen (6 kap. 10 § HF).

Beslut om tillgodoräknande av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräknande i övriga fall, fattas av respektive institutionsstyrelse (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se Tillgodoräknandeordning för grundutbildning för grundutbildningen – föreskrifter vid Örebro universitet.

10. ÖVRIGT

Utbildningen ger kompetens att arbeta som distriktssköterska inom offentlig och privat hälso- och sjukvård med folkhälsoarbete för vuxna och äldre, barnhälsovård, skolhälsovård, hemsjukvård samt omvårdnadsarbete för såväl barn, ungdomar, vuxna, och äldre som funktionshindrade. För

en mer detaljerad beskrivning av den specifika inriktningen till distriktssköterska hänvisas till Socialstyrelsens kompetensbeskrivningar för sjuksköterskor och barnmorskor (SOSFS 1995:5).

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2005.

De som har påbörjat utbildningen höstterminen 2003 har rätt att genomföra den i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes september 2003 till utgången av januari 2006.

De som har påbörjat utbildningen höstterminen 2004 har rätt att genomföra den i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes september 2003 till utgången av januari 2007.